Таксена плаћена у готову

НОВИ САД
петак
13 септембра
1940

Година VI
Бр. 214(1.599)

ДАН

Главни уредник: ЛАЗАР АЛТАНАЦКОВИЋ

Независни информативни дневник
Излази сваког дневно осим понедељника
Примерак 1 Д
Месечна претплата 20 д. за земљу 50 за иностранство
Огласи по тарифи

Редакција и администрација Краља Александра 7. — Телефон: 21-31-05 — 21-06. Чековни рачун код Поштанске штедионице у Београду број 58.490 — Поштанска фах број 128 — Рукописи и фотографије се не враћају.

Немачки авиони поновно су бомбардовали Лондон и неколико важних индустриских места у јужној Енглеској

Бомбардовање Хамбурга и Бремена и нови напади на Берлин изазвали су у Немачкој престоници велико огорчење

У Берлину се истиче да су Енглези и овом приликом бацали бомбе на зграде за становање и на трговачке квартове

Берлин, 12 септембра. (А. А.) — ДНБ јавља:

У току ноћи између 11 и 12 септембра британски авиони летели су изнад северне Немачке бацивши бомбе на неколико вароши, тојест на квартове за становање.

У првом реду бачене су бомбе на Хамбург и Бремен. Услед разорних и запаљивих бомби настало је много великих пожара у зградама за становање. Погинуло је више лица, а има и теже и лакше рањених. Њихов број још није утврђен.

Изгледа да је штета била већа.

У самом Берлину, услед дејства противавионских батерија и дисциплинованог становништва и одличне организације службе за помоћ, није било штете.

БОМБЕ СУ БАЧЕНЕ НА ЗГРАДЕ ЗА СТАНОВАЊЕ И НА ТРГОВАЧКЕ КВАРТОВЕ

Берлин, 12 септембра. (А. А.) — ДНБ јавља:

Изгледа да Енглезима још није било доста и они и даље настављају са нападима на Берлин. Поред тога, они су предузели и нападе на два места у северозападној Немачкој. Ови напади имали су исти циљ као и напади на Берлин. Бачене су бомбе на зграде за становање и на трговачке квартове. Није проузрокована већа штета, али је било неколико мртвих и више тешко рањених међу цивилним становништвом.

Тако је запаљено једно стовариште дрва, а уништено је и неколико зграда за становање, једна вила и једна мала зграда за становање.

Један од британских авиона који је учествовао у овоме нападу оборен је северно од Олденбурга.

И у току прошле ноћи британски бомбардери покушали су да изврше напад на Берлин и нарочито на квартове густо насељене и на места која имају национално обележје. Тако су и у Тиргартену нађене бомбе. Ове бомбе имале су исти циљ као и бомбе бачене у ноћи између уторника и среде.

Један део британских авиона који је вршио напад на западну Немачку био је приморан да се, услед успешне паљбе немачких противавионских батерија, врати. Ти су авиони бацили после тога бомбе без икаквог реда.

Извесним британским авионима успело је нешто после поноћи да се, летећи на великој висини, пробију и да лете изнад Берлина. Противавионске батерије дејствовале су веома успешно. Пало је неколико бомби. У северозападном делу Берлина настао је мањи пожар у једној фабрици. Овај је пожар брзо угашен. Пало је неколико бомби и на разна места у унутрашњем делу града. Ове запаљиве бомбе погодиле су неколико зграда за становање и трговине. Ватрогасци су одмах интервенисали и пожари су угашени.

БРИТАНСКИ ИЗВЕШТАЈ О БОМБАРДОВАЊУ БЕРЛИНА

Лондон, 12 септембра. (А.А.) — Рајтер јавља:

Министарство ваздухопловства издало је саопштење у коме се каже:

Британски авиони прошле ноћи, што се тиче бомбардовања Берлина, имали су за главни циљ железничку станицу у Потсдаму. Примећени су пожари.

Бомбардоване су и војне фабрике код Бремена.

Код Вилхелмсхафена погођена је поморска касарна.

И поред слабе видљивости, британски авиони бомбардовали су непријатељске концентрације и слагалишта по пристаништима француске, белгиске и холандске обале.

Бомбардовани су аеродроми и железничке пруге код Дунсберга и Брисела, као и више аеродрома у Немачкој.

У овим операцијама нестала су четири британска авиона.

ПОЖАРИ У ИНДУСТРИСКИМ И ЛУЧКИМ ПОСТРОЈЕЊИМА У ЛОНДОНУ

Берлин, 12 септембра. (А.А.) — ДНБ јавља:

Немачки бомбардери извршили су нешто после поноћи напад на Ливерпул и на још нека места важна за ратну индустрију у јужној Енглеској.

Берлин, 12 септембра. (А.А.) — ДНБ јавља:

Јуче поподне изазвани су нови пожари од стране немачких бомбардера у индустриским и лучким постројењима у Лондону. Нарочито су проширена жаришта на ушћу реке Темзе.

Енглески ловачки апарати покушали су да се супротставе немачким борбеним авионима. Упркос томе, бомбардери „Хајнкел“ наставили су своју акцију уништавања. С времена на време развијале су се жестоке ваздушне борбе.

Берлин, 12 септембра. (А. А.) — ДНБ јавља:

За време јучерашњег поподневног напада немачких борбених ескадрила оштећено је такође и више хангара, фабрике авиона „Спитфајер“ у Саутемптону.

У току јучерашње огорчене ваздушне борбе на југоистоку Енглеске оборена су досада 54 британска авиона.

Осамнаест немачких авиона изгубљено је.

НАПАД НА БРОДОВЕ НА УШЋУ ТЕМЗЕ

Берлин, 12 септембра. (А. А.) — ДНБ јавља:

Јуче после подне око 18 часова немачки борбени авиони осмотрили су неких 20 бродова на ушћу Темзе.

Борбени авиони „Штуке“ извршили су снажан напад на британске бродове, који су их пратили. Упркос жестоке паљбе одбране са непријатељских ратних бродова, „Штукама“ је успело да погоде један непријатељски ратни брод, разарач и шест трговачких бродова. Остали бродови који су нападнути у часу када су хтели да исплове са Темзе на отворено море променили су правац и вратили су се Темзом.

БОМБАРДОВАЊЕ ДОВЕРА ТРАЈАЛО ЈЕ НЕКОЛИКО ЧАСОВА

Лондон, 12 септембра. (А. А.) — Рајтер јавља:

Непријатељски авиони и артилерија синоћ су бомбардовали Довер.

Од почетка рата ово је највећи напад на Довер.

Погинуло је неколико лица, а има и рањених.

Бомбардовање је трајало више часова.

Лондон, 12 септембра. (А. А.) — Рајтер јавља:

Издато је званично саопштење да су у току јучерашњег дана оборена 73 непријатељска авиона.

Седамнаест британских ловачких авиона је изгубљено, али су пилоти са три авиона спасени.

Г. Хориа Сима против мешања чланова Гвоздене гарде у послове владе

13 септембар — Дан Кодреануа

Букурешт, 12 септембра. (А. А.) — ДНБ јавља:

Г. Хориа Сима, шеф легионара Гвоздене гарде, упутио је свима члановима организације циркулар, у коме им даје извесна упутства.

Г. Хориа Сима изјављује да легионари чланови Гвоздене гарде, не треба да се мешају у послове ддржаве и владе, већ да, напротив, треба да према влади и државним властима заузму разумно држање.

Извесна дела претњи или изазивања, рекао је г. Хориа Сима, могли су бити изрази првих узбуђења и појединих лица која се сада када се легионари приближују извршењу својих циљева не могу више дозволити. Организација треба да испита све те случајеве.

Букурешт, 12 септембра. (А. А.) — ДНБ јавља:

Г. Хориа Сима, вођа легионарског покрета, наредио је да се 13 септембар у целој Румунији прославља као „Дан Кодреануа“.

За Букурешт су одређена молепствија намењена легионарском покрету.

Инцидент на мађарско-румунској граници

Будимпешта, 12 септембра. (А.А.) — Агенција Стефани јавља:

Сазнају се следеће појединости о инциденту на мађарско-румунској граници, до кога је дошло 9 о. м. Чланови покрета Маниа наоружани сакрили су се у селу Ердегтут, одакле су отворили ватру на један батаљон мађарских ловаца који су дефиловали у селу. Четири мађарска војника су тешко рањена. Мађарске трупе су одмах опколиле село. Румунски сељаци из околине помогли су мађарским војницима да пронађу нападаче. После кратке борбе успели су мађарски војници да румунске нападаче избаце из борбе, при чему је погинуло 16 Румуна. Приликом прегледа погинулих открили су мађарски војници са изненађењем да су четири погинула лица имала маникиране нокте, што је било нарочито чудно с обзиром на сељачка одела која су погинули имали на себи.

Исхрана Немачке

(д) У последње време се са извесних страна чују гласови да је Немачка оскудна у животним намирницама. Ваља одмах нагласити да је такво становиште скроз погрешно.

Немачка је земља са веома развијеном пољопривредом. Од житарица, које у првом реду долазе у обзир при исхрани (пшеница, раж, јечам), стиже на једну главу у Немачкој 267 кг. на годину, док код нас, у Југославији, отпада 235 кг., у Италији 195 кг., а у Француској 274 кг. Житарице највише производи Канада где роди на главу нешто преко 1000 кг. У Пољској такође није била оскудица у овим врстама, јер је тамо рађало око 300 кг. на главу.

Зоби се производимо у последњим годинама у Немачкој и апсолутно и релативно више него у свима четири подунавским земљама (у Мађарској, Југославији, Румунији и Бугарској). На једног становника родило је у Немачкој 93 кг., док је просек у подунавским земљама износио једва једну четвртину од немачке производње. У погледу кукуруза истина је да Немачка не стоји најбоље, јер њено поднебље не одговара овој култури. Али је зато кромпиром снабдевена више него икоја земља у свету. Док код нас у Подунављу роди око 110 кг. кромпира на једног становника, у Немачкој је производња по становнику 730 кг. Да је у погледу кромпира Пољска и раније водила, то је опште познато.

И сточарство Немачке било је увек на завидној висини и по количини и по каквоћи. Док код нас отпада на 1000 становника око 270 говеда, у Немачкој се гаји око 300 грла на једног становника. Просечна тежина немачке стоке се може узети бар за 20 од сто већом од наше, те се у том погледу однос још више поправља у корист Немачке. У погледу коња стање у Немачкој није било повољно, али су то стање Немци знатно поправили окупацијом Пољске, где је коњарство јаче развијено од коњарства подунавских земаља. У одгајивању свиња Немачка је стојала међу првим одгајивачима у Европи и само је Данска била испред ње. На 1000 становника отпада у Немачкој 350 комада свиња, а код нас око 230 комада.

Још вреди споменути и производњу шећера. Док производња шећера код нас износи око 5 кг. годишње по једном становнику, у Немачкој се та бројка пење на 25 кг. У Француској и Пољској производило се шећера такође у знатним количинама, те се и у том погледу не може рећи да се у Немачкој оскудевало.

Природно је да су млекарство и млечни производи у сразмери са високим ступњем сточарства. Окупирани крајеви нису били такође оскудни у том погледу. Ратна управа ће свакако настојати да ово стање одржи на мирнодопском ступњу и Немачка с те стране нема чега да се плаши. Немачка се и данас може сматрати богатом земљом у животним намирницама, а рационираньем она може створити и богате резерве за случај неродице.

То су чињенице које ваља имати у виду када се говори о исхрани Немачке.

Г. ДР. МЕСАРОШ КОД МИНИСТРА Г. БЕШЛИЋА

Београд, 12 септембра. — Министар саобраћаја инж. г. Никола Бешлић примио је у свом кабинету банског већника г. др. Ференца Кецели-Месароша, секретара бановинског одбора ЈРЗ. (Дан)

Нова сеоба народа

„Дер Анґриф“ доноси, под насловом „Нова сеоба народа“ чланак у коме се каже:

„У судбоносним данима и месецима, када цео немачки народ у чврстом поверењу гледа на вођа и његову победоносну одбранбену силу, врши се сада и на најдаљем Истоку Европе историска радња, чију величину и значај данашња генерација једва може оценити у целој далекосежности. 120.000 Немаца послушали су позив вођа и остављају завичај који су цивилизовали некада њихови очеви рекама зноја, а често, чак, и крвљу. Приврженост народу побеђује над вечитом љубављу према завичају. 120.000 Немаца остављају своју груду, само зато јер слушају глас своје крви која је била немачка и која мора остати немачка.

Немачки мужеви и жене из Бесарабије и Буковине долазе у Рајх у време које је мало примамљиво за млакоње и кукавице. Из једне земље која не живи у ратном стању враћају се они кући у државу која стоји у рату за бити или не бити. Они знају да их у почетку вероватно очекује неизвесна судбина. Они знају да због ратних мера у првом реду неће бити увек могућно да се прави човек постави на право место. И они најзад знају и то да у нашој земљи не тече млеко и мед. Све то знају, јер нико у немачкој земљи није од ових људи њихову приврженост народу измамио златним брдима и рајским дворцима. Ипак, они су показали своју приврженост Рајху. Ова историска приврженост обавезује нас, којима је судбина уштедела тешку одлуку да оставимо завичај. Једино што је овим Немцима из Бесарабије и Буковине олакшало одлуку била је сигурно чврста нада да ће у Рајху бити дочекани раширених руку. Сви ми имамо сада природну дужност да своју браћу не разочарамо у овој нади.

Кад су се на почетку XIX столећа појавили у Немачкој први пут одасланици руског цара да би марљиве и способне сељаке позвали у огромне степе на Црном Мору, које су биле без људи, онда је овај позив нашао много одјека пре свега у јужној Немачкој, нарочито у Швапској. Оскудица земљишта и сиромаштво, тешко господство кнезова и верска неслобода били су мотиви који су немачке сељаке склонили да послушају примамљиве позиве и да у даљини потраже нови завичај. Од 1814—1842 у Бесарабији је основано 25 немачких насеља. Године 1910 било их је већ 110, а данас их има округло 150. Ту стачује 90.000 Немаца, а њихов јак пораст не треба приписати никаквом новом уселавању него само здравом множењу. А све то било је тако упркос епидемијама, ратовима и глади који су кроз ових сто година стално тражили своје жртве и на хиљаде њих силили на ново исељавање.

Доказ народне снаге Немаца у Бесарабији већ је и сама та околност што су они још после рата основали 17 нових општина и што од поменутих 150 села само 14 њих имају ненемачку већину.

Али пре свега ове је сељаке спасао изразит осећај њиховог немства од тога да не пропадну у маси страног елемента, у маси Руса, Румуна, Татара, Бугара итд. Немачки су сељаци створили пољопривредна удружења, задруге, консуме, млекарства, млинове, новине, књижаре — бољег доказа за њихову народну снагу у борби за народност и живот нема!

Данас је и за Немце у Бесарабији завршен овај народни бој у страној околини. Са оно мало немачких елемената из градова Бесарабије (Тарутино, Акерман и Кишинев) спремају се они да се опет врате у стари завичај који су некада напустили њихови очеви. С њима ће поћи на пут у завичај и пет хиљада Немаца из северне Буковине. Какогод мала била ова група Немаца, ипак она сме да буде горда на своје подвиге. Као први пионири сељачке културе, ови сељачки синови из Швапске обрађивали су шуме и допремили у земљу као административни чиновници, учитељи и занатлије немачке обичаје и културу. За њима су дошли земљорадници и шумари из Чешке и Моравске и из тада аустриских земаља Галиције, Баната и Ципоа. Немачки пионири живе сада у Буковини већ 150 година, па су, као и у Бесарабији, створили своје сопствене организације, своје немачке школе, удружења, књижаре и банке. А ова мала немачка народна група увек је, усред шаролике мешавине народа, Украјинаца, Румуна, Хуцула, Мађара, Пољака, Јермена, Цигана и Јевреја, задржала своју крв, свој језик и своју културу. А Черновице, средиште немачких насеља у Буковини, постале су најисточнији немачки универзитетски град. У вези са новим уређењем у источно-европском простору вратиће се сада са немачким сељацима из Бесарабије и Немци из градова и села Буковине опет у Рајх, и своје ће немство, које су тако несломљено сачували у страној земљи, ујединити са крвљу нашега народа у Великом Рајху. И Немци из Бесарабије и Немци из Буковине знају да је завичај њихових отаца друкчији него онај који су напустили њихови очеви пре стотину и више година као исељеници. Данашња генерација враћа се у другу, лепшу Немачку.

Ми, Немци у Рајху, можемо да се радујемо дубокој националној снази која лежи и у овој сеоби народа у завичај предака за коју је сеобу сам Фирер дао потстицај. Срећна звезда сија над новом Европом, којој су тиме заувек одузети јаки народно-политички спорови.“

Конференција у Претседништву владе о питању снабдевања земље

Београд, 12 септембра. — У Претседништву владе одржана је јуче пре подне конференција, на којој је, у присуству претседника владе г. Цветковића и потпретседника г. др. Мачека, расматрано више питања економске природе у вези са обезбеђењем и снабдевањем земље извесним артиклима и хлебом.

Загребачки Немци спремају дочек немачким исељеницима из Бесарабије

Загреб, 12 септембра. — Загребачки недељни лист „Дојче Нахрихтен“, који издаје г. Ото Кошић, доноси у свом посебном броју чланак под насловом „Загреб се спрема за дочек Немаца, који путују из Бесарабије“. У чланку се каже да ће Немци, који из Бесарабије путују преко наше земље у Рајх, посебним возовима проћи и кроз Загреб. Сваког дана пролазиће по шест возова кроз Загреб, а оданде ће, после краћег задржавања, настављати пут према граници. Три воза, међутим задржаће се у Загребу нешто дуже. Дан њиховог доласка није још утврђен, али је потребно да загребачки Немци, на челу са сенатором, евангеличким бискупом г. др. Попом, већ сада организују све припреме око дочека своје немачке браће. На савској станици, где ће стизати ови посебни возови, биће спроведена опскрба немачких исељеника. У вези са проласком бесарабских Немаца кроз Загреб, бискуп г. др. Поп издао је проглас загребачким Немцима којим позива све мушкарце и жене између 18 и 50 година да ставе своје услуге на расположење канцеларији одбора за дочек Немаца из Бесарабије, у смислу наредбе вођа народне немачке групе у Југославији г. др. Сепп Јанка. Проглас се завршава речима: „Ова задаћа нам служи на част. Ми ћемо учинити своју дужност. (ДАН)

Израђена је Уредба о надзору над предузећима из делокруга Инспекције рада

Београд, 12 септембра. — ДАН сазнаје са добро обавештене стране да је у Министарству социјалне политике и народног здравља израђена Уредба о надзору над предузећима из делокруга инспекције рада. За покриће трошкова надзора Уредба предвиђа нарочити прирез у висини од 1 од сто прописаног доприноса за случај болести, несреће и додатог прореза за несреће. Овај прирез плаћаће само предузећа која су обавезна на пријаву по § 9 Закона о осигурању радника, а убираће га органи Окружних уреда. Када Уредба буде ступила на снагу, престају сва путовања органа Инспекције рада на рачун предузећа, па ма какав посао био у питању.

Уредба има 14 чланова, а биће обнародована чим добије сагласност свих министара.

Призад ће вршити принудан откуп пшенице од млинова

Биће откупљене све количине изнад петнаестодневне потребе

Београд, 12 септембра. — Како ДАН сазнаје, Призад је донео одлуку да врши принудан откуп пшенице и од млинова. Према тој одлуци биће откупљене све оне количине пшенице које се затекну код млинова а премашују 15-одневну потребу производње. Ова одлука за сада има генерални карактер, тј. односи се на све млинове у земљи. Постоји, међутим, вероватноћа да ће се за млинове из суфицитарних и пасивних крајева дозволити већа толеранција од 15-одневне резерве.

ГЕНЕРАЛНА ДИРЕКЦИЈА ДРЖАВНИХ ЖЕЛЕЗНИЦА РАСПИСАЛА ЛИЦИТАЦИЈУ ЗА 400 ТОНА СТАРОГ ГВОЖЂА

Београд, 12 септембра. — Генерална дирекција државних железница у Београду расписала је за 7 октобар прву јавну офертану лицитацију за продају 400 хиљада кг. старог гвожђа.

Интересенти могу да купе услове за ову продају у Београду на Депозитној благајни Генералне дирекције и код Обласних дирекција државних железница у Загребу, Љубљани, и Сарајеву, у којим местима ће се истовремено 7 октобра, у 11 часова, одржати прва јавна офертална лицитација.

ОДЈЕЦИ И МИШЉЕЊА

СПЕКУЛАЦИЈАМА ТРЕБА ОДЛУЧНО СТАТИ НА ПУТ!

„Економска политика“ (Загреб):

У читавој нашој штампи дневно изла зе притужбе на различите спекуланте, који у жељи да се лако и брзо обогате на рачун широких народних маса изазивају на свим странама панику и забринутост, те тиме поремећују нормално пословање на тржиштима. Низ уредаба, које су доношене у сврху сузбијања скупоће и депонирања робе, нису у потпуности показале жељени ефекат, јер због недостатка искуства у њиховом провађању спекулантима успијева да их у највише случајева изиграју. У томе не успијевају само они ситни спекуланти, чија се имена спомињу у дневним новинама, а великима се лакше сакривати и изводити своје макинације.

Упркос одлучних мјера власти у погледу сузбијања спекулације са живежним намирницама, а особито против њиховог поскупљивања, још увијек се у нашој јавности примјећују појаве превелике забринутости. Ткогод располаже готовином, ужурбано нагомилава храну и тиме само помаже спекулацији. Становито умјерено стварање резерва за зиму било је додуше и досада уобичајено, али се ова оправдана навика дотјерала до апсурда. Тако сами потрошачи затварају ланац спекулације и доприносе сталном поскупљивању цијена живежних намирница. Власти воде одлучну борбу против тога, али још увијек не наилазе на потпору самих потрошача. Ову акцију власти морала би подупријети цјелокупна јавност у првом реду тријезним просуђивањем наших прилика.

Као изразито аграрна земља имамо довољну производњу живежних намирница тако, да је прехрана пучанства посве сигурна упркос слабијег исхода приноса становитих аграрних производа. У погледу уља наша годишња потрошња креће се између 1400 и 1700 вагона. Према поузданим информацијама, с којима располажемо из редова индустрије уља, овогодишња продукција уља из сунцокрета износит ће посве сигурно око 2000 вагона. Према томе не само да су посве осигуране потребе становништва, него ће остати и становити претичак од 200 до 300 вагона. Ако томе додамо продукцију уља од коштице бундеве, која се ове године рачуна са најмање 500 вагона, онда нема никаква разлога да потрошачи буду узнемирени и забринути због оскрбе преко зиме.

Слично је и са житарицама. Како смо већ констатирали овогодишња жетва пшенице је била осјетљиво слабија него лањска, те се службено процјењује на 19 милијуна мтц. То дакако не би било довољно за конзум и сјетву, за које је потребно око 22 до 23 милијуна мтц. Као минус треба узети и наше уговорне обвезе за извоз, али су оне срећом незнатне те се крећу од прилике око 70.000 мтц. Међутим из прошле године имамо прелазну залиху од најмање 3—4 милијуна мтц. Ради веће сигурности проучава се на мјеродавним мјестима, како је већ јављено, питање увођења једноличног брашна за крух. Коначна одлука још није донешена, јер се у вези с тиме проучава и опортунитет мијешања кукурузног брашна у ово једнолично народно брашно са по прилици 20 посто. Изгледа да ће ова мјешавина бити ускоро прописана, па у том случају не треба бити никакве забринутости, јер ће ове мјешавине крушног брашна бити у изобиљу, далеко изнад потреба конзума. Ако још узмемо да је природ граха ове године био изврстан, а једнако још неких производа из групе живежних намирница, онда је јасно, да су перспективе за прехрану цијеле земље током наредне зиме много повољније, него што је у први мах изгледало по вијестима о жетвеном приносу и по алармантним гласинама, које се без контроле шире од уста до уста. За расипање наравно нема, па је безувјетно потребно, да цјелокупна јавност са повјерењем прати и подупире рад мјеродавних власти. Само у таквој сурадњи неће бити никаквих потреса ниги ће бити психолошких узрока за неоправдано поскупљивање живежа. Појединачним спекулацијама и спекулантима власти ће сигурно уз дисциплинирано држање потрошача брзо стати на крај.

Претседници општина из Дунавске бановине састајаће се и убудуће и доносиће заједничке одлуке

како би се најефикасније обезбедило снабдевање градског становништва животним намирницама и горивим дрветом

Као што је ДАН јавио, јуче је у Новом Саду одржана, под претседништвом бана г. др. Бранка Кијурине, конференција свих претседника градских општина са подручја Дунавске бановине, на којој се расправљало о актуелним питањима што бољег снабдевања становништва градова животним намирницама и огревним дрветом. Конференција је, као што је јављено, донела одлуку да се најхитније приступи оснивању апровизација у свима градовима и већим привредним центрима Дунавске бановине.

Поштошто је, на предлог претседника Новосадске општине г. др. Милоша Петровића, конференција донела објављених де девет закључака, одлучено је да претседници општина са територије Дунавске бановине у свима питањима градова убудуће доносе заједничке одлуке и да се састају када се за то укаже потреба. Претседници општина одали су највеће признање бану г. др. Кијурини, покретачу заједничке акције за снабдевање становништва животним намирницама и горивим дрветом.

У најкраћем времену влада ће донети одлуку о расписивању унутрашњег зајма

Београд, 12 септембра. — ДАН сазнаје са добро обавештене стране да је питање расписивања унутрашњег зајма постало веома актуелно. Зајам би се, у првом реду, употребио за велике јавне радове, а вероватно највећим делом за мелиорационе радове. Како ДАН сазнаје Краљевевска влада ће ових дана, можда још ове недеље, донети дефинитивну одлуку по питању овог зајма.

Масонска ложа у Петровграду поклонила је свој дом Среском одбору Црвеног крста

Петровград, 12 септембра. — Слободнозидарска ложа у Петровграду има свој дом у Карађиђевој улици број 6. Када је у нашој држави забрањен рад слободнозидарској ложи, петровградски слободни зидари понудили су свој дом, који претставља зграду од веће вредности, јер је још пре 10 година стајао 70.000 динара, Среском одбору Црвеног крста у Петровграду на поклон, с тим да је Црвени крст дужан да га поврати слободним зидарима ако они у току 25 година опет отпочну рад. Управни одбор Среског одбора Црвеног крста решавао је по овом предмету, те је решио да управа продужи преговоре са слободним зидарима. Сада су преговори завршени, те је грунтовници поднет уговор о дару без икаквих услова.

Начелник Банске управе инж. г. Гаспарини конферисао је са претседником Петровградске општине г. Цветковим

Петровград, 12 септембра. — Јуче је боравио у Петровграду начелник Техничког одељења Банске управе у Новом Саду г. Ђорђе Гаспарини, који је посетиио претседника општине г. Милорада Цветкова и разговарао с њиме по питању подељивања помоћи поплављенима. (ДАН)

ЦЕНЕ ЗА ИЗВОЗ НАШЕ ЖИВИНЕ У ПРОТЕКТОРАТ

Београд, 12 септембра. — Како ДАН сазнаје, одобрен је извоз живине за Чешко-Моравски Протекторат по следећим ценама (живина са цревима, по килограму, у Кч): пилићи 13,55, кокошке 11,75, пловке за печење 10,90, пловке товљене 11,75, гуске за печење 10,90, гуске товљене 10,30, ћурани 10,75, пуларди 14, бисерке 11,75. За живину без црева плаћа се Кч. 0,50 по килограму више. Ове цене важе франко југословенско-немачка граница.

РАСПИСАНИ ОПШТИНСКИ ИЗБОРИ У СТРАЖИ

Бела Црква, 12 септембра. — Одлуком Бана Дунавске бановине г. др. Бранка Кијурине, расписани су општински избори у општини Стража, срез белоцрквански, за 13 октобар ове године. (ДАН)

Слабо памћење?

„ФЕЛКИШЕР БЕОБАХТЕР“ од 8 септембра доноси чланак, под насловом „Слабо памћење“, у коме се каже: „ПЕСТЕР ЛОЈД“ од 7 септембра о год. бави се проблемом помађаривања имена, па при том одбија разлоге хапшењу пре годину дана др. Франца Баша, које је у овој вези навео један страни лист. ПЕСТЕР ЛОЈД изненадно додаје: „Чини нам се да је непотребно и сувишно заузимати став против помађаривања имена, тим више што мађарска влада већ читав низ година не само што није подупирала ове измене имена него је, напротив, настојала да их ограничи на најмању меру“.

Нама се чини да ће мађарска влада — која је 30 августа потписала споразум, додат арбитражи — по својој прилици одбити да јој ПЕСТЕР ЛОЈД пребацује слабо памћење. Да би се уклонило ово слабо памћење, понављамо овде члан први г. овога споразума: „Са мађарске стране избегаваће се свим мерама које би могле служити циљу присилног асимилирања немачких породичних имена. Чланови народне групе имају право да прихвате име које је њихова породица носила раније“.

Али ако није слабо памћење склонило ПЕСТЕР ЛОЈД на његову депласирану примедбу, морали бисмо мислити да он овај члан споразума начелно и свесно сматра „непотребним и сувишним“. При том се поставља питање, може ли и сам ПЕСТЕР ЛОЈД себи допустити луксуз да тврди да су се у Бечу састали министри спољних послова осовинских сила и одговорни опуномоћеници Мађарске зато да би, у оквиру светско-историских разговора, предметом свога споразума учинили оно што је „непотребно и сувишно“?

Позив вођама Културбунда да разгледају логор код Земуна за репатриране Немце из Бесарабије

Г.г. др. Антон Леман и Јозеф Бер, шефови организационе службе за смештај и прехрану репатрираних Немаца из Бесарабије, упутили су позив вођама свих месних организација Културбунда да 15 о. м. разгледају логор код Земуна пошто по доласку репатрираних Немаца разгледање логора неће више бити могуће.

Бачкопаланачка публика обилно посећује све претставе Бановинског позоришта

Бачка Паланка, 12 септембра. — Као што је ДАН јавио, Бановинско позориште гостује од 1 септембра у Бачкој Паланци. Под управом г. Риста Спиридоновића, ансамбл је дошао у Паланку још 1 августа о. г. Месец дана је неуморно г. Спиридоновић вршио пробе са редитељима гг. Јованом Јеремићем, Стојаном Јовановићем и Ђорђем Козомаром, а првог септембра отпочео је рад. У великој позоришној дворани хотела „Клешпис", која је била дупке пуна, трупа је са изванредним успехом приказала комедију „Моји ђетићи" од Вл. Мијушковића и Ј. Геца. Публика је била одушевљена, како овим духовитим и веселим комадом, тако и са изванредним приказивањем његовим, те је извођаче врло често поздрављала бурним аплаузом Све улоге су изведене беспрекорно, али су се ипак истакли својом одличном глумом: гг. Милутин Томић, Светислав Савић, Анка Мајценовић, Ђорђе Козомара и Ксенија Бабић. Овај комад је приказан још једанпут као дневна претстава, због великог интересовања које је владало за њега. Као друга претстава, приказана је са успехом изврсна Шилерова драма „Сплетка и љубав". У овом комаду као гошћа је суделовала и гђа Ирена Јовановић, чланица Београдског позоришта, која је улогу Леди Милфорд, кнежеве милоснице, сјајно одиграла. Поред гђе Јовановић истакли су се и гг. Раденко Алмажановић, Милутин Томић, Светислав Савић, Ксенија Бабић, Радоје Гојкић, Ђорђе Козомара и Милица Спиридоновић. Затим је приказана Мађарска комедија „Госпођа полаже матуру" од Стевана Бекефиа и Адорјана Стела. Комад је режирао г. Павле Шебешћен као гост. Нарочито су успешно одиграли своје улоге: гг. Злата Андрић, Ђорђе Козомара, Владета Тодоровић, Риста Спиридоновић и др. На Рођендан Њ. В. Краља приказан је као свечана дневна претстава за народ — Веселиновићев „Ђидо". У овом позоришном приказивању све је изванредно изведено, али се нарочито истакао хор, чије је веома лепо и складно певање многобројна публика поздравила бурним аплаузом. У суботу, 7 о. м., приказана је Томасова комедија „Карлова тетка". У режији г. М. Стојановића, редитеља београдског Народног позоришта. Сви извођачи заслужују похвалу, али ћемо ипак истаћи гг. Милутина Мирковића, Светислава Савића, Радоја Гојкића, Владету Тодоровића и Фанка Живојевића.

Репертоар је састављен од најбољих дела наше и светске савремене драмске литературе. Декор је увек изванредан. Сценограф је г. Миленко Шербан. Паланачка публика се лепо одазива и редовно пуни позоришну дворану, што значи да је позориште привукло велик број посетилаца, тако да се већ сада може рећи да ће његово гостовање у Бачкој Паланци потпуно успети.

Ђ. М.

У УЗДИНУ ЈЕ УПРАЖЊЕНО МЕСТО ОПШТИНСКОГ ЛЕКАРА

Уздин[illegible] септембра. — Општинска управа у Уздину расписала је натечај за попуњавање места општинског лекара. Молбе треба поднети до 7 октобра. (ДАН)

СЛОГИНА СТРАНА

НАШИ ДОПИСИ

Народни обичаји у Шумадији за време жетве

Не само да се народи разликују по својим обичајима, него их ти обичаји и битно карактеришу. Обичаји нису увек и у свако доба године исти. Узрок су томе: прилике под којима је народ живео и околности под којима се развијао. Отуда долази да има обичаја који су, стицајем прилика, измењени и замењени новим. Народни обичаји су у сваком случају драги и мили сви ма нама, били наслеђени или стечени, они су прешли у нашу својину. Али од свих обичаја народних најбољи су они који су наслеђени из прошлости и пренети на данашња поколења. Ти обичаји су заиста дивни. Један од њих је моба, који датира још из времена наших најстаријих предака, док су они били у старој постојбини. Тим обичајем и онда су се људи помагали међусобно, па се то задржало и данас, нарочито у Шумадији.

Моба се обично зове кад приспеју пољски радови на селу. Кад се неки човек реши да зове мобу, на ма који пољски рад, обично изабере неки празник, када народ не ради посао. Уочи тога празника пођу две девојке, или неко од старијих, да зову на мобу. Када обиђу своју малу, онда иду и у суседни крај, а ако је човек који је звао мобу мало имућнији, он зове и цело село. Моба се највише зове на жетву, копање итд. Ту је младеж: девојке, момци, младе, деца а понеко и од старијих. Жање се, пева се, ћаска се до миле воље. Ту је радост и веселе.

Када се већ сакупило доста мобиоца, како их у овоме крају зову, домаћин замоли неког старијег човека, те им овај подвикује и тера их на бржи и интензивнији рад, док свирачи, најчешће уз хармонику (а има и других инструмената), прате у стопу мобиоце, као да им и инструментима говоре да треба пожурити, како би се довече веселили и играли без приговора.

Кад полазе девојке на мобу да жању, обично иду уз песму. Песме певају у глас, љубавне, кратке, неповезане и у десетерцу.

Мобиоци, праћени песмом и свирком, раде домаћину до мрклога мрака. У први сумрак остављају њиву где су жели и сви одлазе кући домаћиновој. Напред иду девојке, које опет певају краће љубавне песме, за њима остали, а позади свирачи. Кад су стигли кући, поседају сви за софру по старешинству, под ведрим небом, па се служи хладна и врућа ракија, девојке опет певају.

Кад се завршило са пићем, настаје заједничка вечера, уз весели жагор. После вечере омладина устаје и игра разне народне игре, а старији разговарају и даље највише о пољским радовима, о кризи итд. Вечера, коју је домаћин-мобар спремио, обилна је. Ни најсиромашнији мобар не проведе мобу а да не закоље бар једнога брава. Спремају се разна укусна јела, које готове и приређују комшинице заједно са домаћицом. Оне и послужују за време вечере. Игранка омладине траје дубоко у ноћ, а ако влада добро расположење, онда се остане и до зоре. Тада се сви разилазе својим кућама, одморе се сат-два, па опет на жетву или копање, у позајмицу, у већем броју, причају, певају, освежавају јучерашње успомене, али нема онога расположења као на моби; но ипак су задовољни, јер виде користи од свога рада. Сви народни обичаји, па и моба, код нашег народа, а нарочито у Шумадији, су живи споменици, који не пропадају и не заборављају се тако лако. А не пропадају зато јер су сви народни обичаји, па и моба, израз народне воље и духа. С времена на време сећати се треба ових и сличних обичаја у народу који разгаљују душу сељака, јер без обичаја осетило би се мртвило у целоме народу.

Милован Т. Ђурђевић

—o—

Из програма друштва Слоге

Борба за културни напредак села и за националне идеале.

Рад и слога свију; сарадња сеоске интелигенције.

Свој своме.

Србине, не испуштај земљу из руку!

Штедња. Нарочито више од свега, нама у Војводини смета расипање. Наше жене терају моду, породице троше непромишљено, а штедљиве мањине купују куће и земље. Зато наше имућне породице често пропадају, постају туђе слуге, а код мањина од слугу постају власници куће и земље. Ми морамо, у овом погледу, свој живот из основе променити.

Трезвеност. Код нас има највише бирцуза. А последице су: материјална пропаст, беда, дегенерација.

Борба против породице без деце. Тражи се породица од најмање четворо деце, јер само тако можемо бројно напредовати.

Ко се издваја од народа и неће да врши своје дужности, рђав је Србин и Југословен.

Срби, Југословени! Уписујте се у друштво Слогу, оснивајте Месне Слоге!

—ooo—

МИСЛИ

Када би некоме понудили највеће благо а он одбио и остао кроз цео живот сиромашан, сматрали би га лудим. Када бисмо продали своју слободу, сматрали би нас издајицама. А када бисмо срамно напустили огњишта својих отаца, сматрали би нас кукавицама. Од ове три речи је тешко изабрати лакшу. Свака је као жиг. Дубоко се уреже у особу и класира је. Да бисмо избегли ове терете, ми их се ослобађамо, свако на свој начин.

Ниједан храм није светиња, ако у њега не ступају и фанатици. У храм наше слободе треба такође да ступају фанатици, јер је, нажалост, само фанатизам у стању да пружи онолика пожртвовања. Раскинути окове не значи и ослободити се. Често рђаво копиране навике праве од људи веће робове но сами окови.

Допустити, дати и нудити има у себи доста сродних сличности. Допушта обично мекушац, даје лакомислен, а нуди луд.

Н. Сим.

Адреса управе Слоге и уредништво Слогине стране: Нови Сад, Дубровачки пут, 17 Чек. рачун: Слога, друштво за просвећивање села, бр. 59.548.

За чистоту језика!

Стиховани поучник Абуказема јуниора

7

Чуј, Србине! Није право
Место врага рећи: ђаво.
Зато скупи своју снагу
Па ђавола пошљи — врагу!

8

Мани „штрудле", мани „пите",
Оне неће да засите, —
Ко је Србин, тај нек почне
Да гужваре мота сочне!

9

Избегавај туђу фразу,
Па не тражи нигде „базу",
То се српски друкче зове,
А базе су — без основе!

10

Српкињице молим миле
Да не носе „ридикиле",
Волим женске кад су сложне
Па торбице носе кожне.

У свим школским срезовима у Дунавској бановини основаће се Књижнице среског наставничког већа

Министар просвете г. др. Антон Корошец одобрио је правила за Књижнице среског наставничког већа наставника народних школа на територији Дунавске бановине. Да би се наставницима народних школа дала прилика да на лак и успешан начин употпуне своју стручну и општу спрему, оснива се, према овим Правилима,' у сваком школском срезу на територији Дунавске бановине Књижница среског наставничког већа, са задатком да омогући наставницима да прате развој педагошке науке и савремене принципе рада у народној школи и да се упознају са најновијим тековинама науке и лепе књижевности. Правила предвиђају средства за одржавање књижница. Ту је помоћ Просветног одељења Банске еуправе, годишњи принос редовних чланова среског наставничког већа, поклони, легати, завештања, приходи од предавања, забава и других приредби, приход од казни предвиђених овим правилима (чл. 13) као и остали непредвиђени приходи. Књижница има редовне чланове, затим помагаче, утемељаче, добротворе и почасне чланове. Управа се састоји из пет чланова.

ПРИСТУПНИ ПУТ КА ЖЕЛЕЗНИЧКОЈ СТАНИЦИ ПЕТРОВГРАД-ФАБРИКА

Бан г. др. Бранко Кијурина донео је одлуку да се пут од железничке станице Петровград-фабрика, Среза великобечкеречког, до бановинског пута II реда бр. 141 Петровград—Томашевац, у дужини од 400 метара, прогласи за приступни пут ка железничкој станици Петровград-фабрика. Грађење овог пута вршиће Дирекција државних железница Север а одржавање Банска управа.

ЗА УТАКМИЦУ У ГАЂАЊУ У КАЋУ ВЛАДА МЕЂУ ЛОВЦИМА ВЕЛИКО ИНТЕРЕСОВАЊЕ

Кач, 12 септембра. — Као што је ДАН јавио, Удружење ловаца у Качу приређује у недељу, 15 септембра, велику утакмицу у гађању на голубове од глине. Очекује се огромна посета како од стране утакмичара тако и од посматрача.

У круговима ловаца влада велико интересовање за ову утакмицу. Приређивачки одбор позвао је бана г. др. Бранка Кијурину као и друге угледне личности.

Утакмица ће се одржати на спортском игралишту. Почетак је у 9 часова пре подне. Победницима ће бити додељене лепе награде.

Д.

Смрт др. Милана Јовановића-Батута

Београд, 12 септембра. — Јуче после подне, у 14 часова, преминуо је у 93 години живота др. Милан Јовановић-Батут, професор универзитета у пензији. Данас после подне, у 16 часова, извршиће се свечани погреб.

Др. Јовановић-Батут је рођен 10 октобра 1847 у Сремској Митровици. Убрзо је изгубио оца и већ зарана морао је сам да се издржава. Матурирао је у Осеку са одликом. Студирао је медицину уз помоћ својих пријатеља. Једно време, због материјалних тешкоћа, био је прекинуо студије и три године је службовао као наставник гимназије у Новом Саду. Докторирао је 1878. Лекарску праксу је почео у Сомбору, где је покренуо лист „Здравље". На позив кнеза Николе службовао је две године као управник болнице на Цетињу, а затим га је српска влада упутила у Берлин, где је радио поред Коха и упознао његове научне методе. Студије у иностранству наставио је у Минхену, Лондону и Паризу, где је неколико месеци био ученик Пастеров.

Покојни др. Јовановић зарана се посветио књижевности. Касније је писао у Летопису Матице српске и разним часописима књижевне оцене, а нарочито чланке из лекарске струке. У Новом Саду је 1886 издао своју медицинску терминологију. Радио је низ година на медицинском речнику, чија грађа износи више од 26.000 речи. Године 1887 изабран је за професора на Великој школи, а 1902 за ректора. Његова активност била је многострука. Радио је у многим друштвима и у српским земљорадничким задругама. Његов рад на здравственом подизању народа оставио је дубок траг.

БАНОВИНСКОЈ БОЛНИЦИ У СОМБОРУ ПОТРЕБНА СУ ДВА ЛЕКАРА

Одељење за социјалну политику и народно здравље Банске управе расписало је натечај за попуњавање два места бановинских лекара, чиновничких приправника осме групе, код Бановинске болнице у Сомбору. Молбе се подносе до 7 октобра закључно.

Исто тако расписан је натечај за попуњавање места бановинског лекара, шефа одељења, специјалисте за фтизеологију, пете групе, код Бановинске болнице у Крагујевцу и натечај за попуњавање места бановинског лекара, чиновничког приправника осме групе, такође код Бановинске болнице у Крагујевцу. Расписан је и натечај за попуњавање места секундарног лекара осме групе код Бановинске болнице у Вар. Тополи. Рок за подношење молби је 7 октобар, сем за лекара-приправника у болници у Крагујевцу, за који натечај важи скраћени рок, до 17 о. м.

ОКРУЖНОМ УРЕДУ У ПЕТРОВГРАДУ ПОТРЕБАН ЈЕ ЈЕДАН УГОВОРНИ ЛЕКАР

Петровград, 12 септембра. — Окружни уред за осигурање радника у Петровграду расписао је натечај на место уговорног лекара опште праксе за рајон Алибунар—Селеуш са седиштем у Алибунару. Наступ дужности је 21 октобар, а рок за подношење молби 25 септембар. (ДАН)

Новом уредбом биће забрањен саобраћај моторним возилима суботом пре подне и недељом цео дан

Нова наредба задржаће, изгледа, садашњи систем карата

Београд, 12 септембра. — Како ДАН сазнаје, питање саобраћаја моторних возила, према једном предлогу који има највише изгледа да буде прихваћен, биће решено на тај начин што ће се задржати садашњи систем бензинских карата, али ће се за забранити вожња суботом после подне и ни недељом цео дан, са оним изузецима којкоји су и ранијом наредбом, бр. 1, били ни предвиђени. Према том предлогу, ноћна вожња у остале дане, сем суботе и недељеље увече, била би дозвољена.

Теретни аутомобил прегазио у Андрејевцу трогодишњу девојчицу

Петровград, 12 септембра. — Теретни аутомобил петровградског трговца радиоапаратима г. Роберта Хојдека, којим је шофирао г. Јован Виола, прегазио је у Андрејевцу, на путу из Новог Сада за Петровград, једну трогодишњу девојчицу која је на месту остала мртва.

Несрећа се догодила пред поштом у Андрејевцу. На суседној страни улице играла се пред кућом својих родитеља трогодишња Ана Виљачек. Када је долазио ауто, шофер је дао прописан сигнал. Девојчица се на овај сигнал помакла нешто ближе јарку и легла. Међутимим, у последњем моменту она се предомислила и хтела да претрчи улицу те је натрчала на точкове аутомобила. Шофер је одмах укочио, али ипак није успео да заустави аутомобил, пошто се све десило сувише брзо. Аутомобил је девојчицу здробио и она је на месту остала мртва. Очевидци ове несреће били су жандармари, који су шофера одмах саслушали, али су га пустили одмах на слободу, пошто су чули да је дао прописан сигнал. (ДАН)

СРПСКА БАНКА Д. Д. У ЗАГРЕБУ

ФИЛИЈАЛА У ПЕТРОВГРАДУ

поседује у хатару општине ШУРЈАНА (удаљено око 6 км. од општине Боке) 146 јутара земље, које некретнине продаје уз ПОВОЉНЕ УСЛОВЕ.

Земља се састоји из оранице и око 30 јутара сенокоса, са економским зградама.

Заинтересовани нека се обрате СРПСКОЈ БАНЦИ д. д. у Загребу,

Филијали у Петровграду

У месарницама у Белој Цркви тешко се добија маст

Бела Црква, 12 септембра. — У последње време у Белој Цркви се уопште не може по месарницама добити масти. Месари, како изгледа, своје залихе масти ставили су ван промета, како би на тај начин изазвали несташицу масти, а истодобно и користили поскупљење цена. Претстојништво градске полиције у Белој Цркви подузело је кораке да месари ставе маст у промет како би се грађанство за своје најнужније потребе могли снабдети.

Исто тако код белоцрквањских трговаца са огревним материјалом не може се добити дрво у довољним количинама Сељаци из околних места продају просторни метар у крст сложено по 200 динара што значи да је у сразмери према прошлогодишњој цени дрво са 90% скупље. (ДАН)

БЕЛОЦРКВАНСКИ ГОСТИОНИЧАР, ОПТУЖЕН ПО ЗАКОНУ О СУЗБИЈАЊУ СКУПОЋЕ

Бела Црква, 12 септембра. — Овдашње претстојништво градске полиције, на темељу поднесене пријаве, оптужило је Стефана Бара, гостионичара из Беле Цркве, овдашњем суду по Закону о сузбијању скупоће услед тога, што је превише зарачунавао за храну гостима. (ДАН)

На пијаци у Белој Цркви појавио се нови кукуруз

Продаје се по цени: клип пола динара

Бела Црква, 12 септембра. — У последње време на белоцрквањској пијаци уопште се није могло добити старог ккукуруза. Пољопривредници, који су иммали стари кукуруз, нису продавали усслед максимираних цена. Када је стављена ван снаге одредба о максимирању кукуруза у мањим количинама појавио се кукуруз на пијаци, али је продаван по 55 динара за меру од 20 литара. Међутим, на данашњој пијаци појавио се већ и нови кукуруз, у клипу, истина у малим количинама, те је продаван по пола динара клип. Како је последњих дана наступило веома лепо и топло време треба очекивати да ће ускоро нови кукуруз стићи у већој количини на овдашњу пијацу и тиме знатно појевтинити. (ДАН)

Редовно купање у Новосадској јодној минералној води чува Ваш организам од реума

ПЕТРОВГРАДСКА ХРОНИКА

Петровградски радник Кристијан Силуши пролазио је улицом са женом и сином. Путем је наишао Михајло Коња, радник, који је сина ударио неким предметом по глави и разбио је Коња је саслушан, те је изјавио да се ничега не сећа. пошто је био пијан.

Апелација је оснажила пресуду

првостепеног суда по тужби г. др. Бошковића против г. Жана

Апелациони суд решавао је ових дана, као што је ДАН јавио, спор између г. др. Душана Бошковића, адвоката из Панчева и б. народног посланика, и г. Саве Жана, поседника. Спор је настао због једног хонорарног писма г. Жана којим се обавезао да ће г. др. Бошковићу исплатити пола милиона динара и дати један аутомобил ако га избави из истражног затвора у коме је био 1923 г. и ако скине секвестар са имања грофа Карачоњиа које је г. Жан купио и тако среди његове материјалне прилике.

Аутомобил је г. Жан предао г. др. Бошковићу, али је после настао спор око тога да ли вредност аутомобила има да се одрачуна од укупне суме утврђеног хонорара. Г. Жан се, затим, био нагодио са својим повериоцима па је и због тога одбио да плати првобитно уговорену суму г. др. Бошковићу.

На рочишту г. Жан је изјавио да је са г. др. Бошковићем уговорио да настоји да га избави из истражног затвора, те је истовремено изјавио да се са г. др. Бошковићем нагодио на бази 35 од сто.

Првостепени суд је донео пресуду којом је досудио г. др. Бошковићу 175 хиљада динара.

Као што је јављено, призивно веће, коме је на челу судија г. Бранислав Марић, расправљало је 4 о. м. овај интересантан спор око адвокатског хонорара Пресуда је проглашена јуче и њоме је у потпуности оснажена пресуда првостепеног суда.

СЛАВА ДОБРОВОЉАЦА У ТОВАРИШЕВУ

Товаришево, 12 септембра. — Добровољачко удружење у Товаришеву свечано је прославило своју славу. Свечаности, која је одржана у гостионици Борислава Милића, присуствовали су претставници власти, Српске православне црквене општине и месних установа. За време заједничког ручка пало је и неколико здравица. Славу су посетили и мајор г. Стојановић, Јањевић, старешина Среског суда, Радовановић, срески подначелник и други гости из Бачке Паланке. Велико је одушевљење изазвао говор г. Радовановића, среског подначелника, који је поздравио претседника Добровољачког удружења и бившег претседника општине Товаришево г. Стевана Т. Радонића, који носи орден Југословенске Круне петог реда, и истакао његове ратне заслуге и заслуге на пољопривредном пољу. Ст. Л. Б.

НАТЕЧАЈ ЗА ЛЕКАРА АСИСТЕНТА У СУБОТИЧКОЈ ГРАДСКОЈ БОЛНИЦИ

Натечајем ће се попунити и места старатеља болнице

Суботица, 12 септембра. — Управа градске јавне болнице у Суботици расписала је натечај за асистента-лекара шесте групе при овој болници. Лекар треба да је провео најмање четири године у служби као секундарни лекар. Асистент лекар, ако није ожењен, има право на бесплатан стан, храну, огрев и осветљење. Молбе треба упутити Граском поглаварству у Суботици најкасније до 7 октобра. Уједно је расписан натечај и за старатеља болнице, чиновника шесте групе, који такође ужива бесплатно наведене бенефиције

ПРИВРЕДНЕ ВЕСТИ

Повишење подвозних тарифа довело је банатске цигљане у тежак положај

Београд, 12 септембра. — Изасланство Савеза цигљарских индустријалаца Дунавске бановине посетило је ових дана министра саобраћаја г. Николу Бешлића и затражило брисање, односно укидање новијих повишица у подвозној железничкој тарифи, јер да подвозни ставови прете уништењем горњобанатске цигљарске индустрије, која искључиво ради за извоз. Изасланство је министру г. Бешлићу предало споменицу, у којој се наводи да је повишица донесена против једнодушног закључка Тарифског одбора, те да је цигла пренесена из 22 у 21 класу, а к томе да је и линеарни подвозни став повећан са 3 посто. У поређењу с подвозним ставовима од 15 јуна о. г., значи то скоро 50 постотно повишење. Према једном исказу ефекат је повишења код 100 км. 48 посто, код 200 км. 44 посто, код 500 км. 38 посто а код 800 до 1000 км. 34 посто. Чувени сољени црепови, који се производе у Кикинди и Ст. Кањижи, стају ове године 1000 комада франко утоварна станица 640 динара према 540 динара у прошлој години. Повишење цене иницоси 20 посто, док је железничка тарифа за ове црепове повишена за 48 посто. У релацији од 700 км. отпада од вредности црепа 68 посто на железнички подвозни став. Овакво стање погодно је за спекулацију, јер услед мањих даљина могу цигљане у Лесковцу, Љубљани и Карловцу да продају цигле или реп по 900 динара 1000 комада и да добију на тај начин за сваку 1000 комада мање вредне цигле 290 динара више него ли познате цигљане у Кикинди. Даље се у споменици, поред других момената који иду на штету горњобанатских цигљара, износи да је услед новоуведених подвозних ставова свим радницима тих цигљана отказан посао са 1 септембром. Министар је изасланству обећао, да ће ствар тачно испитати и донети ускоро одлуку.

ОКО НАБАВКЕ ПАМУКА ИЗ ТУРСКЕ, ЕГИПТА И СССР

Београд, 12 септембра. — ДАН је пре извесног времена јавио да је пуномоћјем текстилне индустрије и сагласношћу Дирекције за спољну трговину образован одбор на челу са г. Милијом Павловићем, који је добио широке компетенције за преговоре око набавке памука из Турске, СССР и Египта за потребе наше текстилне индуетрије.

Сада ДАН сазнаје да су успешно завршени преговори око одашиљања закључених 3000 тона турског памука, као и да преговори око новог закључка од 6 до 8000 тона теку повољно, тако да је у изгледу повољно решење.

Нови моменат у питању набавке памука за наше потребе јесу преговори које Одбор води за добаву египатског памука. С обзиром на цену која је, изгледа, нижа од цена турском памуку, као и на одличан квалитет робе, може се са правом претпоставити скори закључак о лиферацији египатског памука.

Количина која долази у обзир неограничена је од стране продавца.

Што се тиче совјетског памука, делегација одређена за путовање у СССР треба тамо да крене крајем ове недеље, те да поведе директне односно заврши већ започете преговоре за куповину памука, према мустрама које су потпуно задовољавајуће за потребе наше текстилне индустрије

РАЗГОВОРИ О КОЗМЕТИЦИ

Гђа Биљана о методама савремене козметике

Имали смо дужи разговор са гђом Биљаном, разуме се, о козметици. За време разговора посматрали смо је.

Заиста гђа Биљана има беспрекоран тен, без флека, без бора, чист и бео. Може да послужи заиста као најбоља реклама да су њена упутства и савети поуздани.

ЛИЦЕ КОЈЕ СЛУЖИ КАО РЕКЛАМА

Било је занимљиво сазнати како је гђа Биљана своје савете примењивала баш на себи.

— Моја метода би била без вредности ако сама не бих имала лепо, чисто и глатко лице, каже гђа Биљана Зар би жене имале поверења у мој рад? Свака жена прво погледа лице своје козметичарке и, ако је оно дотерано, онда јој приступа са поверењем, а ако види ружно, наборано и флекаво лице, рећи ће: „Када није у стању себи да помогне, како доже мени.“ Верујте, имала би право.

— Да ли сте задовољни са успехом који постижете код читатељки?

— Имам стотине писама у којима ми се жене захваљују на успеху који су постигле. Мој циљ је увек да помогнем свакој жени да постигне оно што жели, без разлике да ли је она богата или сиромашна ,јер је за мене то свеједно.

Говоримо о козметици.

— Многе жене греше ако мисле да је циљ козметике шминкање, каже гђа Биљана. Не, циљ козметике је индивидуална нега лица, односно да лице и без пудера и без шминке буде тако исто свеже и да лепо изгледа као да је нашминкано; једном речју неговање лица.

„ЈА НИКАД НЕ БИХ УЗЕЛА ЦИГАРЕТУ У УСТА“...

Интересујемо се за негу лица. Како да се постигне пун успех?

— На то ћу вам одговорити једном реченицом: у неговању целог тела. Не може се жена посветити само лицу без неговања тела, јер никад неће постићи жељени успех. Прво и најважније је исхрана. Жена која жели да има лепо лице не сме јести много меса, не сме јести папрена, љута јела и мора пазити на варење. Често изостајање ноћу, поред карата (то је данас, нажалост, постала страст извесних жена) и пушење — то су највећи непријатељи лепоте и младости. Кад би жене знале како се због пушења брзо стари, никад ни једна не би запалила цигарету. Узалудна је свака нега лица ако се много пуши. Лице се пре времена набора, пожути и изгуби сваку свежину. Видите, ја никад не бих узела у уста цигарету, јер знам колико је то штетно по лице.

Важно је, затим, често купање и најмање двапут недељно масажа тела пре купања. После такве масаже ви се осећате свежи и подмлађени, крвоток се мало појача, а мишићи очврсну. То важи за жене као и за мушкарце. Мушкарац мора да негује своје тело и лице једнако као и жена.

Тек после свега тога долази неговање лица, врата и груди.

КАКО ГЂА БИЉАНА НЕГУЈЕ СВОЈЕ ЛИЦЕ

Природно је да нас је у првом реду интересовало како гђа Биљана негује своје лице

Гђа Биљана

— Прво, придржавам се свега онога што сам горе навела. Увече, осим тога, никад не легнем док се чисам умила, лице очистила и ставила храњиви крем за ноћ, који после пола сата избришем с лица. Ујутру после умивања ставим дневни крем, лице поново избришем и употребим пудер. Недељно једанпут парим лице (без масаже) на чају који саставим од разног цвећа. У воду кад се умивам сипам редовно и две чаше непрокуваног млека. Зими понекад стављам паковање од козјег лоја и млека на лице. Ето, то је све. Не пушим, не пијем алкохол, рано лежем, идем и на масажу тела двапут недељно, а поред свега тога много радим. Лети идем у Буковичку бању и одмарам се четири недеље, ево, већ неколико година. Јер Буковичка бања има савршену воду, која подмлађује и лице и тело. Сигурна сам да садржи радиума у малој количини. Ја је иначе стављам и у своје кремове.

ГЂА БИЉАНА ДОБИЈА ПИСМА ЧАК ИЗ АМЕРИКЕ И АФРИКЕ

Госпођа Биљана прича да јој траже козметичке савете и наши исељеници из Америке.

— Из Буенос Аиреса добијам често писма наших исељеника. Добијала сам из Африке, из Дамаска, из Марока, и Каира. Из Берлина сам добила баш пре неколико дана, а затим из Братиславе и Прага. Из наше државе добијам писма из свих крајева.

— Сваке године двапут путујем у иностранство и тамо обиђем све најпознатије козметичаре. Осим тога, у сталној сам преписци с тим козметичарима. Чим има нешто ново, они ме извештавају. Приликом мог боравка у Будимпешти, кад је био велики конгрес козметичара и козметичарки, упознала сам се са једном Американком, која улепшава у Холивуду филмске глумице и чији препарати уживају светски глас. Од тога доба стојимо у сталном контакту. У неке ствари је она мене упутила, а у неке ја њу, јер свака козметичарка има своје изуме, своје специјалитете, до којих је дошла у дугогодишњој пракси. Ја сам козметичарка много година. Досад сам прегледала и посаветовала огроман број наших жена и девојака из свих крајева.

КЊИГЕ И ЛИСТОВИ

Један актуелан приручник за наше ђаке

„Ђачки календар“ за 1940-41. Уредио: Вјекослав Вишошевић

Од свих сличних публикација овај се календар кроз године показао као најбољи, пошто поред исцрпног прегледа школа и разних листова за белешке свих могућих врста садржи и велики број података из главних предмета. Добро долазе и актуелни чланци, који имају поучни карактер.

Овогодишњи је календар нарочито обилно илустрован лепим фотоснимкама југословенских градова, школа и разних туристичких знаменитости. Календар је луксузно опремљен (на 260 страница) џепног формата, а цена му је ипак врло ниска: свега 10 динара. Календар се може добити у свима бољим новосадским књижарама, или наручити директно од Управе „Ђачког календара“, Београд, Змаја од Ноћаја, 9.

—ооо—

Изишао је бр. 3 планинарско-туристичке ревије ПУТНИК, Нови Сад. У садржају: Франсе Месеснел: Са наших језера на југу; Адам М. Угриновић: Поморавље; Саво Меденица: Мојковац на Тари-Мали Кајмакчалан; Васа Стајић: Први описани успон на Комове 1841 године; др. Сима Гроздановић: Сатуреја Монтана; др. Радивој Симоновић: Планинарске куће на незгодном месту; Станислав Бајић: Значај туристичких савеза; Виша угоститељска школа у Београду; разне вести; Домаћа и страна туристичка литература; Весник Друштва Фрушка Гора; Путовања и излети; Железничке повластице.

Годишња претплата 50 динара. Уредништво: Нови Сад, Друштво Фрушка Гора, Краљице Марије 14/I.

ИЗВЕСНИ АРТИКЛИ ЧИЈИ СЕ ИЗВОЗ У НЕМАЧКУ ПЛАЋАО У ДИНАРИМА ОТСАДА ЋЕ СЕ ПЛАЋАТИ У КЛИРИНШКИМ ЧЕКОВИМА

Београд, 12 септембра. — Већ је јављено да су предузете мере у циљу повећања прилива клиринших марака на домаћим девизним берзама, како би се на тај начин обезбедиле потребне количине клиринших марака за плаћања наших трговачких обавеза у Немачкој и како би се одржао бар за извесно време садањи курс клиринске марке. У том правцу плаћања извесне робе приликом извоза у Немачку неће се више вршити по рачуну „Ц“ него по рачуну „Б“. Наиме, извесни артикли приликом извоза у Немачку обрачунавани су у динарима, а сада ће они бити обрачунавани у маркама, односно извозници те робе добијаће клиринске чекове.. Роба која ће се отсада плаћати у клиринским чековима, а која је досада плаћана у динарима, следећа је: кудеља, стока и сточни производи (месо, маст, сланина и друго), ситне сирове коже, перје, дрво, разне израде од дрвета и разне врсте дрвета. Овај нови пропис већ је уведен у живот и уплате по новом пропису већ су почеле.

НОВЕ ЕКСПОРТНЕ ЦЕНЕ ЗА ЈАЈА

Београд, 12 септембра. — Према тржним извештајима, цена наших јаја на пијацама које долазе у обзир за извоз следећа је: Швајцарска категорија 55/56 шв. фр. 112, Чешко-Моравски Протекторат „Ц“ класа Кч. 760, Немачка „Ц“ класа дин. 980, Италија категорија 53/54 Лит. 660. Као што се из ових цена види, швајцарско тржиште је нешто чвршће.

БИБЛИОТЕКЕ И МУЗЕЈИ

Библиотека Матице српске отворена од 8—12 и 15—17 часова. Музеј Матице српске отворен од 11—12 часова.

*

КУДА ЋЕМО ВЕЧЕРАС?

БИОСКОПИ:

АПОЛО: Двоје заробљених
ОДЕОН: Певач заводник
РОЈАЛ: Сеоска лола
УРАНИЈА: Дивљакуша.
РЕКС: Сутон младости

*

БУКОВИЧКА МИНЕРАЛНА ВОДА „Књаз Милош" Ш. Д. Б. НОВИ САД, Краља Александра 21. Телефон 20-29 и 32-42. — Код филијала: СОМБОР Телефон 69. — СМЕДЕРЕВО: Телефон 47. КРАГУЈЕВАЦ: Телефон 88 и ЦПЕТРОВГРАД Телефон 169. РУМА Телефон 39 и БЕЛА ЦРКВА Тел. 10.

*

ДЕЖУРНЕ АПОТЕКЕ

Од 7 до 13 септембра

Апотека „Код Мр. Душана, Вилсонов трг бр. 4. Телефон 24-45.

Апотека Машић Мр. Николе, Темеринска ул. бр. 2. Телефон 22-91.

Апотека Насл. Жигровића, Петроварадин.

РОЂЕНИ, ВЕНЧАНИ, УМРЛИ

Рођени су: Мушко дете, Карла Ранковића, пекарског помоћника и Елзе Ердеш. — Александар, син Беле Колба, кожарског радника и Изабеле Хофман. — Мила, кћи Милића Лаковића, званичника и Вукосаве Радонић.

Венчани су: Антун Кећак, обућар и Јелена Стефановић. — Антун Рукавина, пекар и Јелисавета Мајзл. — Васа Мирчевић, радник и Милица Милчић.

Умрли су: Мушко дете Ранковић, 45 минута. — Фрања Сабадош, чиновник, 70 год. — Јакоб Сакач, дете, 9 год. — Иванка Јуречко, 21 дан.

ХОТЕЛ СЛОБОДА
од данас сваког дана
СЕНЗАЦИОНАЛНИ
ВАРИЈЕТСКИ
ПРОГРАМ
у ресторану хотела

НОВОСАДСКА БЕРЗА

Нови Сад, 12 септембра 1940.

ПШЕНИЦА: Уредбом утврђене цене

РАЖ: бачка 362.50—365; банатска 360—362.50.

ЈЕЧАМ: бачки и сремски 355—360; бачки и сремски пролетни 415—420.

ЗОБ: бачка и сремска 305—310.

КУКУРУЗ: бачки 340—345, паритет Вршац 340—345, паритет Инђија 340—345.

БРАШНО ПШЕНИЧНО: са подручја Дунавске бановине, франко млин, вагон или шлеп, без скупног пореза на пословни промет и без врећа: 0гг, 0г 0 и грис 723—723, 70% просејано, хлебно брашно 358—358.

МЕКИЊЕ: са подручја Дунавске бановине, франко млин, вагон или шлеп, без скупног пореза на пословни промет и без врећа: 180—180.

ПАСУЉ: бели бачки без врећа 450—455, бели сремски без врећа 450—455.

ТЕНДЕНЦИЈА: Кукуруз лабава иначе непромењена.

Припремни одбор Градског већа расправља о нацрту одлуке о организацији апровизације града Новог Сада

Према овом нацрту, апровизација се поверава Градском привредном предузећу, које ће снабдевати грађанство огревом, брашном, хлебом и машћу

Претседник општине г. др. Милош Петровић одложио је седницу Припремног одбора Градског већа, која је требало да се одржи јуче после подне. Седница ће се одржати данас после подне. Начелник Управног одељења Градског поглаварства г. др. Милорад Рајић прочитаће нацрт одлуке о организацији апровизације града Новог Сада. Нацрт одлуке гласи:

Да би се осигурало снабдевање грађанства најважнијим животним намирницама, Градско веће решава да се апровизација повери Градском привредном предузећу.

Послове око снабдевања вршиће Управни одбор Градског привредног предузећа, који може кооптирати још три грађанина Новог Сада. Ови кооптирани чланови имаће право саодлучивања само у пословима апровизације, док у осталим пословима Градског привредног предузећа не могу учествовати.

Градско привредно предузеће има у првом реду да снабдева грађанство са огревом, брашном, хлебом и машћу. Одлуком Управног одбора може се снабдевање проширити и на друге артиклове.

Начин и обим пословања одредиће се одлуком Управног одбора Градског привредног предузећа.

Снабдевање градске сиротиње животним намирницама бесплатно вршиће, као и досада, Градско поглаварство из кредита предвиђених у градском буџету за ову сврху.

Финансирање градске апровизације вршиће се из зајма који ће општина добити од Дирекције за исхрану. Ако овај зајам не буде довољан, Градско веће донеће одлуку о вирманисању потребне своте из зајма који је град закључио код Државне хипотекарне банке.

У сврху администрирања апровизације претседник општине ће доделити на рад код Градског привредног предузећа потребан број градских службеника, који ће се плаћати на терет редовног градског буџета. Градско привредно предузеће може на терет кредита за апровизацију ангажовати потребан број стручњака, у привременом својству.

Сва градска одељења и стручна звања дужна су вршити све послове које Управни одбор Градског привредног предузећа буде од њих захтевао.

Надзор над апровизацијом вршиће Надзорни одбор Градског привредног предузећа. Претседник општине може у свако доба одредити да стручњаци Градског поглаварства прегледају рад апровизације, а може у ту сврху ангажовати и стручњаке ван Градског поглаварства.

Како ре редовни чланови Управног одбора Грададског привредног предузећа тако и кооооптирани вршиће свој посао потпуно б бесплатно. Ефективни издаци одобраваће им се одлуком Управног одбора. Ово зо важи и за чланове Надзорног одбора ГрГрадског привредног предузећа.

Ова одлука на основу §-а 11 ЗУП изриче се извршивом без обзира на евентуалне жалбе.

На дневном реду седнице Припремног одбора је још и предлог претседника општине о кредиту за финансирање апровизације.

Модерно реновирана, , проширена и преуређена ЕЛИТ КАВАНА-БАР преко пута Поште Од првог нов артистички програм нова музика у кавани и бару

Месари траже повишење цена масти од 20 на 26 динара

Енергичне мере власти против месара који нагомилавају залихе масти у својим магацинима, а муштеријама ускраћују продају, изазвале су међу потрошачима в видну радост. Месари, видевши да ће власти онемогућити њихове недопуштене е спекулације, обратили су се јуче прврвостепеној управној власти са молбом , да се максимална цена масти са 20 повиси на 26 динара. Као што је познато, пре осам дана су власти одобриле месарима повишење цене масти са 118 на 20 динара. Молба месара за дозволу повишења цена још није решена. .

Споразум „Југораса" и предузећа „Арборит"

Југословенски раднички савез „Југорас", подружница у Новом Саду, закључио је колективни уговор са „Арборитом", предузећем за израду предмета одод бакелита у Новом Саду, чији је власник г. Јосип Баксбаум. На основу овог колективног уговора радници су добили разне олакшице у својим радним м односима, те им је, поред осталог, предузеће признало Шести мај, Ђурђевв-дан, празник националних радника, за плаћени дан, иако се тога дана у „Арборитy" неће радити. Радници су добили и повишицу својих плата у износу од 25% према досадашњим платама.

Као што смо јавили у предузећу сода-воде у Новом Саду ових дана био је избио штрајк радника који су тражили повишење плата. Посредовањем „Југораса" ликвидиран је брзо и овај штрајк.. Пошто су радници добили повишицу од 30% према досадашњим платама сви су се вратили на посао.

Први пут у Новом Саду!!!
Популарни и омиљени београдски
САЛОН-ЏАЗ-КВИНТЕТ „МЕЛОДИ"
са овим оркестром наступа одлична певачица севдалинки и шлагера, љубимица београдске публике и симпатија посетилаца ресторана „ИМПЕРИЈАЛ" у Београду
„МАЛА БЕОГРАЂАНКА"
госпођица МИЛА ЛАЗАРЕВИЋ
у ресторану „СПОМЕН-ДОМ"
почев од 3 септембра 1940.

ДНЕВНЕ ВЕСТИ

Сенатор г. др. Бранко Илић, који је свој годишњи одмор провео на Бледу, вратио се у Нови Сад.

Бивши министар г. Велизар Јанковић боравио је јуче са својом супругом у Новом Саду.

Порески одбор одржаће 18 и 19 о. м. расправе у погледу адвоката. Расправе ће се одржати у згради Дунавске финансиске дирекције, у соби бр. 20/I, почевши од 8 часова пре подне. Списак предлога изложен је до 17 о. м. у Пореском одељењу Градског поглаварства.

У погледу пиљара одржаће Порески одбор расправе 17 о. м., у згради Дунавске финансиске дирекције, у соби бр. 20/I, почев од 8 часова пре подне. Списак предлога изложен је на увид до 16 о. м.

НЕ ЗАБОРАВИТЕ
купити, поштом поручити СРЕЋКЕ за вучење 11 октобра код главног овлашћеног продавца срећака
ДРЖ. КЛАСНЕ ЛУТРИЈЕ
„БРИСТОЛ"
ЖЕЛЕЗНИЧКА 27.
У прошлом колу код нас добиле ПРЕМИЈУ 1 МИЛИОН бр. 34391 и од 500.000 Дин. број 53120.

Г. Јаша Ј. Ђорђевић, ваздухопловни пуковник, поклонио је Српском народном позоришту новосадском два лепа мундира и два пара дуз-панталона. Г. Бранислав Вучетић, сремски начелник из Б. Паланке, поклонио је једну блузу и капу. Дароваоцима Управа Друштва за Српско народно позориште најлепше захваљује.

Течајеви немачког језика у Новом Саду

Лекторат немачке академије почиње у зимском семестру са течајевима немачког језика дана 16 септембра 1940 године. Одржаваће се течајеви за почетнике, напредније, за конверзацију и немачку трговачку кореспонденцију. Пријаве и уписе у течајеве прима лектор Немачке академије г. др. Фил. Рајнхолд Босман од 10 до 14 септембра у времену од 13 до 16 часова у просторијама лектората, Суботичка ул. 20/I. (2145)

АПОЛО

Филмска драма из великог рата 1914-18

Двоје заробљених

Гл. улоге: Бајор Гизи - Агај Ирена Паул Јавор

ОДЕОН

Одлична музичка премијера

ПЕВАЧ ЗАВОДНИК

Јохан Хестер Марија Ташнади и Тео Линген

РОЈАЛ

Чувени народни комад

СЕОСКА ЛОЛА

Дајка Маргит, Грегус Золтан и др.

РЕКС

Приказује репрезентативни француски велефилм

СУТОН МЛАДОСТИ

У гл. улогама: Реми, Жаклен Делибак, Пјер Брасер

УРАНИЈА

Данас у 5, 7. 9,15

ДИВЉУША

Толнаи Клари, Грегуш З., Маљ Гере

МАЛИ ОГЛАСИ

Г-ЂА СОФИЈА ПОЛЕТИКА,

професор са консерваторском спремом, даје часове клавира од 15 септембра 1940 год. Пресељена у Јована Ђорђевића 6/а. (6035)

ПРОДАЈА НАМЕШТАЈА

по врло повољној цени полован, у добром стању, погодан за шпецерајску и конфекциону радњу. Здравствена задруга на Иванданском насељу — Трг Мајке Јевросиме бр. 9. (Детелинара) (6040)

КУЋА

за ренту, близу нове житне пијаце. Динара: 120.000.

ФАМИЛИЈАРНА КУЋА

четири собе и остало у Руменачкој ул. за Дин. 160.000. — Продаје: „Посреднички биро", Нови Сад, Желез[illegible]а 1. (6041)

✝

МАРИЈА уд. МИТЕ ДОЛГЕ

епархиског школ. референта темишварско-вршачког

преминула је 11 о. м., после кратког боловања, у 95 години живота.

Сахрана ће се одржати у петак, 13 септембра о. г., у 4 часа после подне из мртвачнице на Св. Алмашком гробљу.

ОЖАЛОШЋЕНА ПОРОДИЦА

СПОРТ

Уочи шестог кола Српске лиге

„Војводину" против „Југославије" у Београду очекује у недељу врло тежак задатак

Исто то очекује и „Бату" у Сарајеву, док у осталим сусретима није тешко предвидети победнике

Шесто коло првенства Српске лиге, које ће се одиграти у недељу у Београду, Сарајеву, Панчеву и Скопљу имаће на програму два врло занимљива и три мање интересантна сусрета.

Међу занимљиве мечеве могу се убројати сусрети Војводина—Југославија, у Београду и Бата—Славија у Сарајеву.

Војводину у недељу, у Београду, очекује врло тежак задатак. Новосађани су прошлог петка и недеље извојевали две лепе и значајне победе на страним теренима, а и овог пута они ће морати да путују на страну. Борити се за бодове пред туђом публиком није лака ствар, а нарочито не када је и противник јак и рутиниран, као што је следећи такмац Војводине, београдска Југославија. Новосадски лигаш мораће с тога и овог пута да уђе у борбу са крајњом енергијом и борбеношћу, ако жели да донесе кући оба, или бар један бод.

Тим Војводине изгледа да се отргао од малерозне судбине и неефикасности. Међутим, од једне недаће није био поштеђен. Наиме, на свакој утакмици Новосађани су имали по једног или двојицу повређених, па тако и на последњој. Велкер, Пожега и Шосбергер задобили су знатне повреде, прва двојица у Сарајеву, а потоњи у Београду. Ако ови одлични играчи оздраве, ствар ће бити у реду, ако пак не, новосадски лигаш имаће видно смањене шансе на даљне успехе.

Све околности, дакле, своде се на то да новосадски „црвени" у недељу неће бити пред малим и лаким задатком и због свега тога они би само несебичношћу и пожртвовањем морали парирати све искрсле препреке.

Сличан задатак имају и Боровчани у Сарајеву. Бату тамо очекује тешка борба, јер ће се Славија трудити свим силама да пред својом разочараном публиком спере досадашње неуспехе.

Остали мечеви нису много занимљиви, јер се очекују сигурне победе БСК-а, Југославије (Ј) и скопског Грађанског, поготово што играју на свом терену.

Спортска козерија »Дана«

Спорт на селу није лака ствар...

Негде у Бачкој, септембра. — У нашем селу Г. десио се у недељу важан спортски догађај. Вечити опозиционари нашег досада јединог спортског клуба, пошто им је дојадило вечито опозиционарство, решили су спор са управом и пресекли Гордијев чвор: основали су свој посебни клуб, дали му јуначко име (које овде није важно) и, да не би дангубили, одмах заказали пријатељску утакмицу са клубом из суседног села Л.

Утакмица је требало да се одигра пре подне. Љубитељи лоптања већ су почели да се прикупљају, а када се установило да нема благајне, прилив публике био је управо задивљујући.

Тек што су се противници „уфронтили", искрсло је питање судије. Ко ће бити судија? Тражи лево, десно, тамо, амо, и, срећом, истраживања су уродила плодом: судија је нађен.

Јест, али не лези враже! Опет компликација...

— У шта ћу да свирам? — запитао г. судија присутне борце.

Нигде звиждаљке... Најзад, и овај проблем је решен: судија ће саставити кажипрст и средњи прст деснице, ставиће их у уста и дунути...

Тек што је пријатељска борба почела, играчи из Л. запели и — буп!.. и први гол...

— Уа, судија!.. Напоље с њим!

На захтев јавног мњења г. с[illegible] се евакуисао. Дошао је други, чи[illegible] звиждук, јак и силовит, зачас привукао све сеоске краве с оближње паше.

— Држ', не дај!... Пази да не сруше гол!... — орило се са свију страна. Краве су, ужашене, наваљивале час на домаћи, час на гостински гол. Оне су, уствари, разбиле оба противничка фронта и добиле утакмицу тако рећи пар-форфе, јер противников отпор није био нимало ефикасан.

Публика, која није предвиђала овај мешовити меч, брзо се заситила „крављих комбинација" и на једвите јаде дозвала пољске чуваре. Чувари, мало поспани, дохватили су тојаге и пројурили краве. Али како је било још погде којег заосталог играча, и они су заједно с кравама били најурени, тако да су их после једва скупили да наставе утакмицу.

Како гол са домаће стране није пао, гледаоци су захтевали бар пенал. Судија, човек увиђаван и доброг срца, досудио пенал против гостију.

— Гол!... — поздравили су гледаоци успех домаћих. Узвици радости били су толико бурни, да су краве, које су се опет биле дошуњале, сада пак од страха побегле чак у суседни сеоски хатар.

Пријатељска утакмица, на крају крајева, завршила се — као што је уосталом ред на селу — заслуженом победом домаћег тима. Домаћи су били потпуно задовољни.

Само гости, све до касно у ноћ, нису имали задовољства. Они су на све стране тражили клупског благајника из Г., да им исплати путни рачун. А благајника, међутим, „нигде ни од корова" јер га је новообразована управа, у брзини функционисања, била заборавила да изабере...

М. В.

Састављени су А и Б тим репрезентације Југославије за игре са Румунијом

Као што је познато 22 о. м. одржаће се међународне утакмице између Југославије и Румуније за Дунавски куп. А) репрезентација играће у Београду. За А) тим узети су у обзир: Глазер, Мркушић, Стојиљковић, Матошић, Пожега, Лехнер, Драгићевић, Манола, Цимерманчић, Ваљаревић, А. Петровић, Рајлић, Вујадиновић, Николић.

За Б) тим који игра у Београду узети су, пак, ови играчи: Ловрић, Урх, Брозовић, Дубац, Атанацковић, Броћић, Симоновић I, Ћирић, Глишовић, Кацијан, Рогић, Божовић, Велкер.

Власник за ДАН к. д.: ЛАЗАР АТАНАЦКОВИЋ, Краља Петра I, 9.
Ротациона штампа: ДАН к. д., штампарско-издавачко предузеће, Краља Александра, 7

КАЗАН

12 м² огревне површине, лежећи, употребљен за продају.

ГРАДСКА ПЛИНАРА, Н. Сад

ОГЛАС

Државна хипотекарна банка издаће путем писмених понуда израду, испоруку и монтажу

ТРЕЗОРСКИХ ОБЈЕКАТА

(врата и вентилација) на новој згради своје Агенције у Панчеву

Услови се могу видети сваког радног дана пре подне почев од 12 септембра т. г. код надзорног инжењера у садашњој згради Агенције у Панчеву.

Рок за подношење понуде је 27 септембар 1940 г. Понуде предати Надзорном инжењеру у Панчеву.